

Item Code: 947
Participant Code: 508

Item Code: 947

Participant Code: 508

सांस्कृतिकविकासाय संस्कृतम्

“विद्या कदाति विनयं
विनयाद्वाति यात्रतां
यात्रद्वापनमाप्नोति
धनाधर्मं ततः शुभः ॥”

अस्माकं सांस्कारिक विकासाय संस्कृतम्
इति संस्कारः अनिवार्यं भवति ।

व्यक्तिवत्त्व विकासाय संस्कृतम् अनिवार्यम्,
अस्तु । अस्माकं संस्कारः धन्यः भवति ।

न केवलं संस्कृतम् मकम्, पाठ्यविषयः

अपि तु अस्मिन् मकम् पुरातनकालं

उपयुज्य भाषा भवति । बहवः प्राकृतग्रन्थः

संस्कृतभाषेन विशचितं भवति । अस्माकं

चतुर्थः वेकः, उपवेकः, वेकाकः 5: च भिन्न भिन्न

ग्रन्थः अस्मिन् संस्कृतभाषेन विशचितं

भवति । न केवलं संस्कृतभाषा

सांस्कृतिक विकासेन उपयुज्यन्ते अपि तु

Item Code: 947

Participant Code: 508

947

508

508

मानवाः स्वभावशुद्धिः उपयुज्यन्ते । पुरातनकाले
सर्वेषां संस्कृतभाषायां संभावणं कुर्वन्ति ।
संस्कृतभाषाः अतीव श्रेष्ठः भवति । अस्मिन्
भाषे कवन्तं मकम् वाच्यः अतीव अव्यः
ज्वलन्ति । प्राकृतभाषीयः बहवः संस्कृतपरिक्तः
अस्ति । विष्णुशर्मा, आर्यभट्टः, कालिदासः इत्यादीनि
बहवः परिक्तः भवति ।

संस्कृतव्याकरणस्य कर्ता भवति
पाणिनिः । मकम् कव्या वदति । परिक्तः
पाणिनिः मकः मूढः भवति । मकस्मिन् दिन
सः तक्षशिला नाम पाठशालां पठ्यन्ते
तस्मिन्नवसरे सर्वेषां पाणिनीं प्रति वदति
“मूढीः पाणिनी, मूढी पाणिनी” । अतीव
कुःश्रितः सः चिन्तयति “किमर्थम् अहं
पठति सर्वं, किमर्थम् । अस्मिन्नवसरे
महेश्वरः प्रत्यक्षयति । महेश्वरः पाणिनीं
प्रति महेश्वरसूत्ररूपेण संस्कृतभाषा
पाठयति । अस्मिन्नवसरे सः संस्कृतभाषेण

08/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

508

വാർഷികം ഭവതി ।

വാणिനസ്യ കവ്യാ നകം, ഉത്തമോदाहरणं
भवति । अस्मिन् आधुनिककाले संस्कृतभाषायां
शोषणं पश्यति । किन्तु आधुनिकसंविधानेन
सहाय्येन संस्कृतभाषस्य प्रचारं शीघ्रं प्राप्यति ।
संस्कृतभाषा छात्राणां मानवानां च बुद्धिशक्ति
वर्धयति । आधुनिककाले संस्कृतभाषस्य प्रचारं
अनिवार्यं भवति । मैसूरुशाल्ये नकम्, प्रवेश
मानवाः संस्कृतसंभाषणं कुर्वन्ति । तेषां
मातृभाषा संस्कृतभाषा इव प्रख्यापयन्ति ।
इति संस्कृतभाषेण पुरातनकाले बहवः
स्तोत्रः, सुभाषितः रचयन्ति । अस्मिन्
सुभाषिताणि किन्न किन्न श्रेष्ठपाठं अस्ति ।
बहवः कव्यासंहारं अतिश्रेष्ठजीवितपाठं क्वन्ति ।
अस्मिन् जीवितपाठः बहवः मानवानां जीवितं
उत्तमरूपेण प्राप्तवन्तः । अपकटसाहचर्याणां
बहवः जानुषस्य जीवितं रक्षयति अस्मिन्
जीवितपाठः ।

[Handwritten Signature]
04/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

508

അस्മിന്നവസരേ നകം, മഹത്തരം ജീവിതപാഠം
 വക്തു । വാൽമീകിയേ മഹത്തരം കവയാ ഭവതി ।
 വാൽമീകി നകം, നിവാക് : ഭവതി । രത്നാകര :
 സ : നാമ । നകാസ്മിൻ, കിൻ, സപ്തവിയ : നകം,
 കാജനം പ്രാപ്യതി, അस्മിന്നവസരേ നക : കവയാനക
 ഖാഡ് : ഉച്യതി । " തിഷ്ഠ, തത്രൈ തിഷ്ഠ " ।
 നകം, ഭക്തപദ്വി, ക്തം, ഖേദം, പ്രശാപ്യ, രത്നാകര :
 ഉച്യതി, വക്തു । സപ്തവിയേ, ശ്രേഠ : വശിഷ്ഠ :
 രത്നാകരേ, പ്രതി, വൃച്ഛത്, " ഭവത : ക : ? " സ :
 വക്തി " രത്നാകരേ, നാമ, നിവാക് : അഹ് " । സ :
 ഉച്യൈ, ശകോഷാത്, അവക്ത്, " സർവ്വ, പ്രയച്ഛത " ।
 വശിഷ്ഠ : അവക്ത്, " നകം, കം, പട്, അഭ, വ്യം,
 യന " । സ : അവക്ത്, " കം, പട്, ശ്ചേ, കം, പട്,
 ക്കാനു " । വശിഷ്ഠ : വൃച്ഛതി, " അസ്മിൻ, യാവ : ക :
 അനു, ഭവതി ? " നിവാക് : അവക്ത്, " ക്കഹ്, ന, ജാന " ।
 സ : കം, നപു, ത്രാ, ക്യ, സ്യ, പ്രതി, വൃച്ഛത്, । തेषാ
 അവൃച്ഛത്, നകം, മഹത്തരം ജീവിതപാഠം ।

[Handwritten signature]
01/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

508

तयोः अवदत् "स्वेन कृतस्य कर्मफलं स्वेनैव
भौतव्यं" । रत्नाकरः तवसः प्राप्यति, अतीतेषु
सर्वत्सरेषु सत्तपयिः तावत् पन्थाः प्राप्सति
नकम्, वाल्मीकिं पश्यतः । अस्मिन्, वाल्मीकि
अन्तर्भवति नकम्, नैश्वर्यपूर्णं मुनिश्रेष्ठः
अभवत् । सः वाल्मीकि इति नाम्ना प्रचरति ।
इत्यादीनि अतीव श्रेष्ठ जीवितपाठः
अस्ति पुरातन कव्याः । बहवः जीवितसमस्याणां
उपाधिः भवति अस्मिन् पुरातन संस्कृत
कव्यासंहारः । संस्कृतम् न केवलं कव्यासंहारः
वेदाति अपि तु बहवः श्रेष्ठ सुभाषितः
वेदाति । केवलं चतुर्थः वाक्याः जीवितपाठं
प्रज्वलति इति सुभाषितं । सुब्दु भाषितम्,
सुभाषितम् भवति । बहवः सुभाषितावलिः
अस्ति संस्कृतभाषण ।

विद्या, स्वास्थ्यं, बुद्धिः, विशुद्धिः
च विषयेषु सुभाषितम् इत्येव च्यवन्ति ।

04/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

508

तकम् विद्या, विज्ञानं इति विषयेण
रचयन्ति सुभाषितम् भवति अद्यः ।

“ उद्यमेनहि सिद्ध्यन्ति
कार्याणि न मनोरथैः
नहि सुप्तस्य सिंहस्य
प्रविशन्ति मुखे मृष्याः ”

संस्कृतभाषे विद्या, ज्ञानं च तकम्,
मुख्यरूपः भवति । बहवः सुभाषितः विशचितः
इति विषये ।

सांस्कृतिकविकासनेन संस्कृतपठनं
अनिवार्यं भवति । नवतन्त्रमुख्याः अश्य
अस्माकं संस्कारेण बोधः स्पष्टं अनिवार्यं
भवति । किन्तु बहवः अज्ञानश्रोतसेन कारणं
नवछात्राणां बुद्धि विकासं न प्राप्तवन्तः ।
माकेकरस्कूनां उपयोगः, आधुनिकसंविधानस्य
कुरूपयोगः च छात्राणां विज्ञानं न विकसयति
स्म । अश्य समस्यस्य उपाधीमार्गः बहवः
बोधवल्करणशिक्षितं आरभ्यति । अस्मिन् मार्गेण

08/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

508

മൂർച്ഛാഗ്നഃ ഛാത്രാണാമുദ്ഭവിക്കാശം പ്രാപ്യതി ।
അस्മാകം സംസ്കാരം നരകം
പുരാതനഃ ഭവതി । അത്യന്തം കാരണം അസ്മാകം
സംസ്കാരസ്യ മാഹാത്മ്യം വഹ്വഃ ഭവതി ।
സംസ്കൃതം അസ്മാകം സാംസ്കരികം, വൈകാത്മകം
ബാധാ ഭവതി । കേവലം കല്പനയ്ക്കു അത്യ
ശ്രേഷ്ഠബാധാ ന പ്രാപ്യതി । വിവിധ വിവിധ വഹ്വഃ
പുരാതന സംസ്കൃതപുസ്തകാഃ സ്വല്പം പ്രാപ്യതി ।
നിരന്തരപരിശ്രമഃ അനിവാര്യം ഭവതി
സാംസ്കൃതികവികാശനേ । വഹ്വഃ പ്രാപ്തശാസ്ത്രഃ
സാംസ്കൃതിപഠനം നരകം വിषയം ഭവതി । അസ്മാകം
ശ്രേഷ്ഠസംസ്കാരസ്യ പുരാതനസംസ്കാരസ്യ ച
ഉൽഭവസ്ഥാനം ഛാത്രാഃ സ്വല്പം വ്യക്തം ജ്ഞാനം
അനിവാര്യം ഭവതി । അസ്മാകം കൃഷ്ണസ്യ,
ദേശസ്യ വികാശനേ സംസ്കൃതപഠനം അനിവാര്യം
ഭവതി ।

“ലോകാഃ समस्ता सुःखिनो भवन्तु”

63rd Kerala School Kalolsavam - Jan 04 To 08, 2025 - Thiruvananthapuram

Handwritten scribble and date '01/01/25'.

Item Code:

947

Participant Code:

508

- * ഉപമനദി
- * ശ്വേത കൃതസ്യ
- * ഛാത്രാണി ചിന്താ
- * ~~ആധുനികകാലത്ത്~~ ~~സംസ്കൃതസ്യ~~ ~~പ്രചാരം~~

Handwritten signature 'Rishu'.